

Samenvatting

Conclusie

De nettokosten van optimale voedingszorg door LZK-scholen bedragen voor de maatschappij als geheel naar schatting € 5.059 per kind. Daartegenover staan baten die bestaan uit lagere zorgkosten van het kind, een betere kwaliteit van leven voor het kind en de ouders, en in de toekomst mogelijk extra productie van het kind en lagere lasten van agressie en criminaliteit.

Wanneer optimale voedingszorg door LZK-scholen de volgende effecten creëert, zijn de totale baten voor de maatschappij hoger dan de nettokosten per kind:

- Als ouders als gevolg van optimale voedingszorg door LZK-scholen dagelijks 15 minuten meer vrije tijd hebben, dan leidt dit tot baten ter grootte van € 2.668.
- Als betere voeding leidt tot een stijging in de arbeidsparticipatie van chronisch zieken van 40% naar 41%, dan brengt dit € 1.369 aan baten met zich mee per kind.
- Als optimale voedingszorg bij 30% van de kinderen met epilepsie op LZK-scholen leidt tot een besparing op de zorgkosten van € 10.000 in het eerste en tweede jaar na aanvang van de optimale voedingszorg, kan dit lagere zorgkosten van gemiddeld € 1.662 per kind in de kosten-batenanalyse tot gevolg hebben.

Aanleiding

Goede voeding is belangrijk voor kinderen met een chronische aandoening. Goede voedingszorg is voor hen essentieel – niet alleen vanwege de preventieve werking op de gezondheid, maar ook door de curatieve werking op de aandoening. Een langdurige aandoening maakt het moeilijk om regelmatig regulier onderwijs te volgen. In Nederland zijn er dertien scholen die speciaal basisonderwijs verzorgen

aan langdurig zieke kinderen. Deze scholen bieden medische zorg aan die langdurig zieke kinderen in staat stellen om onderwijs te volgen.

De scholen erkennen het belang van goede voedingszorg voor hun leerlingen. Een aantal scholen verzorgt de voeding tijdens schooltijd en/of begeleidt ouders bij de voedingszorg. Geldgebrek bedreigt het voortbestaan van deze voorzieningen, waardoor kinderen het in de toekomst wellicht zonder deze elementen van voedingszorg moeten stellen. In dit kader heeft SEO Economisch Onderzoek in opdracht van InnovatieNetwerk een verkennende analyse uitgevoerd naar de maatschappelijke kosten en baten van optimale voedingszorg door scholen voor langdurig zieke kinderen. Hierbij zijn de kosten en baten vergeleken wat betreft de situatie waarbij deze scholen optimale voedingszorg verlenen en de situatie waarbij deze scholen geen optimale voedingszorg kunnen leveren en kinderen voeding van thuis meekrijgen. Daarnaast is nagegaan welke cijfers nodig zijn om een volledige kosten-batenanalyse te kunnen maken, en op welke wijze deze cijfers verzameld kunnen worden.

Kosten-batenanalyse

Op basis van de literatuur is een kosten-batenanalyse opgesteld. Zo blijkt uit verschillende studies dat betere voeding leidt tot een betere gezondheid van kinderen, minder schoolverzuim, een beter cognitief vermogen en een betere kwaliteit van leven van de ouders. Waar mogelijk zijn deze effecten voorzien van een getal. Hierbij is een aantal voorzichtige veronderstellingen gemaakt over de grootte van de effecten van voedingszorg door LZK-scholen:

- Voedingszorg door LZK-scholen geeft ouders 15 minuten meer vrije tijd per dag (baten € 2.668 per kind).
- Betere voedingszorg nu leidt tot een stijging in de arbeidsparticipatie van chronisch zieken in de toekomst van 40% naar 41% (baten € 1.369 per kind).
- Betere voeding leidt bij 30% van de kinderen met epilepsie op LZK-scholen tot een besparing op de zorgkosten van € 10.000 in het eerste jaar en tweede jaar na aanvang van de optimale voedingszorg (baten € 1.662 per kind).

Tabel 1 geeft een schematische weergave van de maatschappelijke kosten en baten van optimale voedingszorg door LZK-scholen versus de situatie waarbij scholen deze voedingszorg niet kunnen geven en kinderen voeding meebrengen van thuis.

	Chronisch ziek kind	Ouders	LZK- scholen	Toekomstig werkgever	Zorg-verzekeraar	Overige maatschappij	Totaal
Kosten voedingszorg door scholen			-6.324				-6.324
Betaling voedingskosten aan scholen		-1.265	6.324			-5.059	0
Besparing op boodschappen		1.265					1.265
Lager zorggebruik kind (een leven lang)					1.662	A	1.662+A
Lagere premie zorgverzekering					-1.662	1.662	0
Betere kwaliteit van leven kind	B						B
Betere kwaliteit van leven ouders		C					C
Meer vrije tijd ouders		2.668					2.668
Extra toekomstige productie kind				1.369			1.369
Hoger toekomstig loon kind	1.369			-1.369			0
Hogere toekomstige belasting kind	-205					205	0
Lagere toekomstige uitkeringslasten	-958					958	0
Lagere toekomstige overige lasten (agressie, criminaliteit)						D	D
TOTAAL	205 +B	2.668 +C	0	0	0	-2.234 +A+D	639 +A+B+ C+D

Bron: SEO Economisch Onderzoek.

Toelichting: A, B, C en D zijn positieve bedragen die niet gekwantificeerd zijn.

De nettokosten van voedingszorg voor de totale maatschappij (alle actoren samen) zijn gelijk aan de totale kosten van optimale voedingszorg geleverd door scholen minus de besparing die ouders hebben op de boodschappen. Dit komt neer op € 5.059 per kind. De op basis van de gemaakte veronderstellingen gekwantificeerde baten bedragen € 5.699 per leerling. Per saldo gaat de maatschappij er als geheel € 640 per kind op vooruit wanneer LZK-scholen optimale voedingszorg leveren vergeleken met de situatie waarbij ze dat niet doen. Daarbij komen nog een aantal baten die niet gekwantificeerd zijn.

Ouders en chronisch zieke kinderen gaan erop vooruit. De overige maatschappij gaat erop vooruit wanneer de baten van een lager zorggebruik van het kind over een heel leven (A) en de lagere toekomstige overige lasten (D) groter zijn dan € 2.234.

Welke informatie is nodig voor een volledige kosten-batenanalyse?

Voor een goede onderbouwing van de gemaakte veronderstellingen is een langdurige studie nodig naar de effecten van optimale voeding op chronisch zieke kinderen en hun ouders. Daarnaast dient ook een controlegroep te worden gevolgd die bestaat uit chronisch zieke kinderen en hun ouders die geen optimale voedingszorg ontvangen.

Tabel 1:

Maatschappelijke effecten van optimale voedingszorg door LZK-scholen (in € per leerling).